

LATVIJAS REPUBLIKAS SATVERSMES TIESAS KOLĒGIJA

Jura Alunāna iela 1, Rīga, LV 1010

Tālrunis: 67830735, 67210274 Fakss: 67830770

LĒMUMS PAR LIETAS IEROSINĀŠANU

Rīgā

2009. gada 15. septembrī

Satversmes tiesas 1. kolēģija šādā sastāvā: kolēģijas priekšsēdētājs Gunārs Kūtris un tiesneses Aija Branta un Kristīne Krūma,

kolēģijas sēdē izskatījusi Satversmes tiesā saņemto Vēsmas Vilkas (turpmāk – Pieteikuma iesniedzēja) pieteikumu par lietas ierosināšanu (ieteikuma reģ. Nr. 383/2009), kam pievienojusies Inese Berušteine, Ārija Virkena, Jānis Makkars, Modrīte Šteina, Juris Šteins, Dzidra Zaļkalne, Igors Žiļčenko, Vitauts Blumfelds, Inta Vanaga, Vitauts Jontons, Andrejs Korotrovs, Anita Brālīte, Andris Jirgensons, Māra Berne, Pēteris Čačs, Ervīns (uzvārds nav salasāms), Almants Drekslers, Guntars Birks, Viesturs Kalniņš, Aleksandrs Vaļums, Aleksandrs Sotņičenko, Ilmars Lešinskis, Jānis Kiršs, Oskars Pumpurs, Jānis Reke, Ilgvars Baumanis, Agris Innus, Andris Bertrams, Juris Rēders, Jānis Kaufmanis, Tamāra Bondare, Arnolds Grasmanis, Ojārs Vītols, Ventis Līvmanis, Anita Janmere, Andris Lore, Aivars Leitis, Anatolijs Protizāns, Arturs Cīrulis, Agris Ustups, Vilnis Bērziņš, Aleksandrs Piruška, Ignāts Bierants, Gunārs Zaķis un Jānis Liniņš (turpmāk – personas, kuras pievienojušās pieteikumam),

konstatēja:

1. No pieteikuma secināms, ka Pieteikuma iesniedzēja lūdz Satversmes tiesu atzīt Militārpersonu izdienas pensiju likuma pārejas noteikumu 14., 16. un 17. punktu (turpmāk – apstrīdētās normas) par neatbilstošiem Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 1., 91., 105., 106. un 109. pantam.

Militārpersonu izdienas pensiju likuma pārejas noteikumu 14. punkts noteic:

„No 2009. gada 1. jūlija līdz 2012. gada 31. decembrim izdienas pensijas saņēmējam, kuram izdienas pensija piešķirta līdz 2009. gada 30. jūnijam, izdienas pensiju pārrēķina un samazina par 10 procentiem no aprēķinātā izdienas pensijas apmēra. Aizsardzības ministrija militārpersonu izdienas pensijas pārrēķina līdz 2009. gada 3. jūlijam.”

Militārpersonu izdienas pensiju likuma pārejas noteikumu 16. punkts noteic:

„No 2009. gada 1. jūlija līdz 2012. gada 31. decembrim izdienas pensijas saņēmējam, kurš 2009. gada 1. jūlijā ir obligāti sociāli apdrošinātā persona (darba ņēmējs vai pašnodarbinātais), izdienas pensiju pārrēķina un samazina par 70% no aprēķinātā izdienas pensijas apmēra. Izdienas pensijas apmērs atjaunojams ar tā mēneša pirmo datumu, kas seko mēnesim, kurā zaudēts obligāti sociāli apdrošinātās personas statuss. Ja izdienas pensijas saņēmējs 2009. gada 1. jūlijā ir obligāti sociāli apdrošinātā persona (darba ņēmējs vai pašnodarbinātais), viņa pienākums ir līdz 2009. gada 6. jūlijam informēt Aizsardzības ministriju par to, kā arī par obligāti sociāli apdrošinātās personas statusa zaudēšanu triju darba dienu laikā no šā statusa zaudēšanas brīža.”

Militārpersonu izdienas pensiju likuma pārejas noteikumu 17. punkts noteic:

„No 2009. gada 1. jūlija līdz 2012. gada 31. decembrim izdienas pensijas saņēmējam, kurš kļūst par obligāti sociāli apdrošināto personu (darba ņēmēju vai pašnodarbināto), ar tā mēneša pirmo datumu, kas seko mēnesim, kurā izdienas pensijas saņēmējs kļuvis par obligāti sociāli apdrošināto personu, izdienas pensiju pārrēķina un samazina par 70% no aprēķinātā izdienas pensijas apmēra. Izdienas pensijas apmērs atjaunojams ar tā mēneša pirmo datumu, kas seko mēnesim, kurā zaudēts obligāti sociāli apdrošinātās personas statuss. Izdienas pensijas saņēmēja pienākums ir triju darba dienu laikā no obligāti sociāli apdrošinātās personas statusa iegūšanas vai zaudēšanas brīža informēt par to Aizsardzības ministriju.”

2. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 20. panta piektajai daļai, lemjot par to, vai uz saņemtā pieteikuma pamata lieta ir ierosināma, kolēģija izvērtē, vai:

- 1) lieta ir piekritīga Satversmes tiesai;
- 2) iesniedzējs ir tiesīgs iesniegt pieteikumu;
- 3) pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 18. un 19.² panta prasībām;

4) pieteikums nav iesniegts par jau izspriestu prasījumu.

3. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 16. panta 1. punktu Satversmes tiesa izskata lietas par likumu atbilstību Satversmei. Tādējādi pieteikumā formulētais prasījums ir piekritīgs Satversmes tiesai.

4. Satversmes tiesas likuma 17. panta pirmās daļas 11. punkts un 19.² panta pirmā daļa noteic, ka personai ir tiesības iesniegt pieteikumu (konstitucionālo sūdzību) par likumu atbilstību Satversmei tai Satversmē noteikto pamattiesību aizskāruma gadījumā. Saistībā ar šo kritēriju Satversmes tiesas likuma 19.² panta sestās daļas 1. punkts konstitucionālās sūdzības iesniedzējam uzliek pienākumu pamatot, ka ir aizskartas viņam Satversmē noteiktās pamattiesības.

Pieteikums ir iesniegts par tādu tiesību normu savstarpējo atbilstību, par ko Pieteikuma iesniedzējai piešķirtas tiesības vērsties Satversmes tiesā. Pieteikumā izklāstītie faktiskie apstākļi, pievienotie dokumenti un sniegtais pamatojums apliecina, ka Pieteikuma iesniedzēja saņem militārpersonu izdienas pensiju un līdz apstrīdēto normu pieņemšanai ir bijusi nodarbināta, savukārt šobrīd darba tiesiskās attiecības ir pārtraukusi. Tādējādi uz Pieteikuma iesniedzēju ir attiecināmas visas apstrīdētās normas. Tāpat pieteikumā norādīts uz Pieteikuma iesniedzējai Satversmē noteikto pamattiesību aizskārumu. Līdz ar to secināms, ka Pieteikuma iesniedzēja ir tiesīga iesniegt pieteikumu.

Savukārt attiecībā uz personām, kuras pievienojušās pieteikumam, norādīts vienīgi šo personu vārds, uzvārds un adrese, atsevišķos gadījumos arī personas kods un telefona numurs. Pieteikumā nav sniegtas ziņas vai pievienoti dokumenti, kas apliecinātu, ka šīs personas saņem izdienas pensiju un ka apstrīdētās normas būtu uz viņām attiecināmas. Līdz ar to personas, kuras pievienojušās pieteikumam, nav tiesīgas iesniegt pieteikumu.

5. Pieteikums iesniegts kā konstitucionālā sūdzība. Līdz ar to tam jāatbilst Satversmes tiesas likuma 18. un 19.² pantā noteiktajām prasībām.

Satversmes tiesas likuma 19.² panta otrā daļa noteic, ka konstitucionālo sūdzību var iesniegt tikai tad, ja ir izmantotas visas iespējas aizstāvēt pamattiesības ar

vispārējiem tiesību aizsardzības līdzekļiem. No pieteikuma un tam pievienotajiem materiāliem secināms, ka iespējas aizstāvēt Pieteikuma iesniedzējas pamattiesības ar vispārējiem tiesību aizsardzības līdzekļiem nepastāv.

Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 18. panta pirmās daļas prasībām izskatāmajā pieteikumā ir norādīta Pieteikuma iesniedzēja un institūcija, kas izdevusi apstrīdēto aktu. Pieteikums un tam pievienotie materiāli atspoguļo lietas faktiskos apstākļus. Pieteikumā ir ietverts prasījums Satversmes tiesai.

Papildus tam Satversmes tiesas likuma 18. panta pirmās daļas 4. punkts noteic pienākumu pieteikumā norādīt arī juridisko pamatojumu. Pamatošanas pienākums nozīmē, ka pieteikumam jāsaturs juridiski argumenti, kas atspoguļo pieteikuma iesniedzēja viedokli par apstrīdētās normas neatbilstību katrai no augstāka juridiska spēka tiesību normām, atbilstība kurai tiek apstrīdēta. Turklāt Satversmes tiesas likuma 20. panta sestā daļa noteic, ka, izskatot konstitucionālo sūdzību, kolēģija var atteikties ierosināt lietu arī gadījumos, kad sūdzībā ietvertais juridiskais pamatojums ir acīmredzami nepietiekams prasījuma apmierināšanai.

Izskatāmajā pieteikumā ir ietverts juridiskais pamatojums par apstrīdēto normu iespējamo neatbilstību Satversmes 1., 91. un 109. pantam. Tādējādi šajā prasījuma daļā pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 18. panta pirmās daļas 4. punkta prasībām. Šajā daļā pieteikums atbilst arī pārējām Satversmes tiesas likuma 18. panta un 19.² panta prasībām.

Savukārt attiecībā uz apstrīdētās normas iespējamo neatbilstību Satversmes 105. un 106. pantam pieteikuma tekstā ir ietverti atsevišķi argumenti, tomēr tie pietiekami nepaskaidro, kā veidojas apstrīdēto normu pretruna ar Satversmes 105. un 106. pantā garantētajām tiesībām uz īpašumu un tiesībām uz darbu. Līdz ar to pieteikumā ietvertais pamatojums attiecībā uz šo prasījuma daļu ir acīmredzami nepietiekams prasījuma apmierināšanai

6. Pieteikums nav iesniegts par prasījumu, kas būtu jau izspriests Satversmes tiesā.

Ņemot vērā konstatēto un pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 20. pantu, Satversmes tiesas 1. kolēģija

nolēma:

1. Ierosināt lietu „Par Militārpersonu izdienas pensiju likuma pārejas noteikumu 14., 16. un 17. punkta atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 1., 91. un 109. pantam” pēc Vēsma Vilka konstitucionālās sūdzības (pieteikuma reģ. Nr. 383/2009).

2. Atteikties ierosināt lietu par apstrīdētās normas atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 105. un 106. pantam.

3. Atteikties ierosināt lietu pēc Ineses Berušteines, Ārijas Virkenas, Jāņa Makkara, Modrītes Šteinas, Jura Šteina, Dzidras Zaļkalnes, Igora Žiļčenko, Vitauta Blumfelda, Intas Vanagas, Vitauta Jontona, Andreja Korotrova, Anitas Brālītes, Andra Jirgensonas, Māras Bernes, Pētera Čača, Ervīna (uzvārds nav salasāms), Almanta Drekslera, Guntara Birka, Viestura Kalniņa, Aleksandra Vaļuma, Aleksandra Sotņičenko, Ilmara Lešinska, Jāņa Kirša, Oskara Pumpura, Jāņa Rekes, Ilgvara Baumaņa, Agra Innus, Andra Bertrama, Jura Rēdera, Jāņa Kaufmaņa, Tamāras Bondares, Arnolda Grasmaņa, Ojāra Vītola, Venta Līvmaņa, Anitas Janmeres, Andra Lores, Aivara Leita, Anatolija Protizāna, Artura Cīruļa, Agra Ustupa, Vilņa Bērziņa, Aleksandra Piruškas, Ignāta Bieranta, Gunāra Zaķa un Jāņa Liniņa konstitucionālās sūdzības (pieteikuma reģ. Nr. 383/2009).

4. Uzaicināt institūciju, kas izdevusi apstrīdēto aktu, – Saeimu – līdz 2009. gada 15. oktobrim iesniegt Satversmes tiesai atbildes rakstu ar lietas faktisko apstākļu izklāstu un juridisko pamatojumu.

Lēmums nav pārsūdzams.

Satversmes tiesas 1. kolēģijas priekšsēdētājs

G. Kūtris